

## Riedsútstel

|                           |                                                                       |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| <b>It Debat</b>           | : 18 december 2025                                                    |
| <b>Agindapunt</b>         | : 4                                                                   |
| <b>Status</b>             | : Opiniërend                                                          |
| <b>Program</b>            | : 7 – Volksgezondheid en milieu                                       |
| <b>Portefúljehâlder</b>   | : B. van Zandbergen                                                   |
| <b>Amtner</b>             | : J. Melessen                                                         |
| <b>Bylage</b>             | : 1. Evaluatie Duurzaamheidsagenda<br>2. Monitoringsverslag 2024-2025 |
| <b>Saak- en stiknûmer</b> | : 2025111215226 en 25ZG311348                                         |

### Underwerp

Evaluatie Duurzaamheidsagenda

### Koarte gearfetting

Op 1 juli 2021 is de Duurzaamheidsagenda 'Duorsum tegearre dwaan' vastgesteld door de raad. Destijds is besloten de agenda in 2024 tussentijds te evalueren en (zo nodig) te herijken. In verband met de ontvlechting en de wens om duurzaamheidstaken vanaf 2026 meer programmatisch aan te pakken, is de evaluatie uitgesteld tot december 2025.

Inmiddels is de programmatische aanpak van duurzaamheid geïntegreerd in onze organisatie en kunnen we de volgende stappen zetten voor een duorsum Tytsjerksteradiel. Uit de evaluatie en de jaarlijkse monitoring blijkt dat we '*duorsum ûnderweis*' zijn met onze duurzaamheidsopgave en de realisatie van onze ambities op dit gebied. Veel doelen op de korte termijn zijn bereikt en ook de doelen op de middellange termijn laten duidelijk voortgang zien. Wij zijn er echter nog niet. Er is dan ook geen aanleiding de doelen op de middellange termijn te herzien: wij gaan - *mei faasje* - door op de ingeslagen weg.

Vanaf 2026 willen wij een Duurzaamheidsprogramma met concrete projecten vaststellen dat jaarlijks herijkt wordt en voortbordurt op de huidige Duurzaamheidsagenda, waarbij de huidige doelstellingen op de middellange termijn (2030) uitgangspunt blijven. Op deze manier houden we koers, blijven we de duurzaamheidsopgave realistisch benaderen en hebben wij deze altijd actueel in beeld. Uw raad wordt uiteraard, zoals u gewend bent, jaarlijks over het programma en de voortgang daarvan geïnformeerd

### Foech ried/kolleezje

De raad is bevoegd de doelstellingen voor de komende jaren vast te stellen op basis van de door het college uitgevoerde evaluatie. Het college is vervolgens bevoegd het Duurzaamheidsprogramma (de uitvoering) vast te stellen.

### Ynlieding

Op 1 juli 2021 is de Duurzaamheidsagenda 'Duorsum tegearre dwaan' van de gemeente Tytsjerksteradiel vastgesteld door de gemeenteraad. Een agenda die, in samenhang met de op 18 februari 2021 vastgestelde Transitievisie Warmte, de duurzame ambities van de

gemeente weergeven. Deze ambities zijn vertaald in meer concrete doelstellingen voor de middellange (2030) en de korte termijn (2024). Deze doelstellingen op korte termijn zijn vervolgens weer doorvertaald in een concrete vierjarige uitvoeringsagenda met projecten.

Inmiddels zijn we (ruim) 4 jaar verder en is de uitvoeringsagenda uitgevoerd. De Transitievisie Warmte is in juni 2025 geëvalueerd; het is nu tijd om ook de agenda te evalueren. Zijn de doelstellingen op de korte termijn gehaald, waar we staan in de realisatie van de doelen op de middellange termijn en is er aanleiding om die middellange termijn-doelstellingen aan te passen?

### **Histoarje**

De evaluatie staat niet op zich. De afgelopen jaren is over de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda gerapporteerd aan de raad. De raad heeft op deze manier jaarlijks 'de vinger aan de pols' kunnen houden met betrekking tot de uitvoeringsagenda en de concrete projecten die bijdragen aan de realisatie van de door de raad in de Duurzaamheidsagenda gestelde doelen. Het monitoringsverslag 2024-2025 (tot en met oktober) had uw raad nog niet van ons ontvangen en is als bijlage aan deze evaluatie toegevoegd, zodat een actueel beeld ontstaat.

In de monitoringsverslagen is niet alleen de voortgang met betrekking tot de concrete, in de Duurzaamheidsagenda benoemde, projecten te volgen, maar ook de extra taken en projecten die gedurende de looptijd zijn opgepakt en bijdragen aan de doelstellingen. In het raadsprogramma 2022-2026 heeft de raad namelijk aangegeven een versnelling te wensen van de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda. De versnelling zou zich dan vooral moeten concentreren op het bestrijden van de energiearmoede, het aansluiten bij bestaande regelingen (zoals het Nationaal Isolatieplan (NIP) en het Aanvalsplan Isoleren) en de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen.

De raad heeft het college daarbij verzocht hiertoe een actieplan op te stellen. Aan de hand van een presentatie in de raad van 29 februari 2024 heeft het college echter laten zien dat deze versnelling op alle genoemde terreinen reeds was opgepakt binnen de kaders van de Duurzaamheidsagenda. De raad heeft daarop aangegeven af te zien van een actieplan en de evaluatie van de Duurzaamheidsagenda uit te stellen tot, uiteindelijk, december 2025. Naast de ontvlechting is de nieuwe, programmatische, aanpak van duurzaamheidstaken waaraan gewerkt wordt daar debet aan. Het programmatisch aanpakken van de duurzaamheidstaken vergt een andere interne werkwijze en de aanpassing van een aantal bedrijfsprocessen en daarmee veel tijd. Inmiddels is de programmatische aanpak van duurzaamheid geïntegreerd in onze organisatie en kunnen we de volgende stappen zetten voor een duorsum Tytsjerksteradiel.

### **Te berikken effect**

Met de evaluatie willen we laten zien in hoeverre de doelstellingen op de korte termijn zijn gerealiseerd en welke voortgang is geboekt met betrekking tot de doelen op de middellange termijn. De raad kan vervolgens de doelen herijken of herbevestigen, zodat het college een duidelijk kader meekrijgt voor de komende jaren (tot en met 2030). Het college stelt uw raad voor de doelstellingen op de middellange termijn te herbevestigen.

### **Argumenten**

*Het voorstel past in het ingezet beleid*

Bij de vaststelling van de Duurzaamheidsagenda in 2021 is besloten deze evaluatie uit te voeren.

*Een tussentijdse evaluatie geeft duidelijkheid over de koers*

Tytsjerksteradiel is een gemeente met duurzame ambities. Er gebeurt veel op het gebied van duurzaamheid, maar het is goed om met enige regelmaat de koers bewust te herijken of herbevestigen. Ook gelet op de andere prioriteiten van de gemeente.

*De Duurzaamheidsagenda kent een breed kader en een brede basis over een langere looptijd*

Bij het opstellen van de Duurzaamheidsagenda hebben diverse inwonersinitiatieven, energiecoöperaties, de Friese Milieufederatie, het Kennis- en Innovatiehuis Noordoost Fryslân, Vereniging Circulair Friesland, de RES-coördinator, Noardlike Fryske Wâlden, Stichting Energie voor MKB en Freonen fan Fossylfrij Fryslân geparticipeerd en meegedacht. Ook de eigen organisatie is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de Duurzaamheidsagenda die in principe een looptijd kent tot 2030. Al deze partijen hebben zich achter de huidige doelstellingen geschaard.

Gebleken is dat binnen het brede kader van de Duurzaamheidsagenda ook eventuele nieuwe taken goed kunnen worden opgepakt. Het huidige kader biedt met andere woorden voldoende flexibiliteit om tegemoet te komen aan de ontwikkelingen op dit dynamische beleidsterrein.

### **Alternativen**

De raad kan via de opiniërende behandeling, eventueel met moties, laten weten of er extra doelstellingen toegevoegd moeten worden of doelstellingen aangescherpt dan wel afgezwakt moeten worden.

### **Kanttekenings/risiko's**

Aan het herbevestigen van de doelstellingen van de Duurzaamheidsagenda op basis van de door het college uitgevoerde evaluatie, zijn geen specifieke risico's verbonden.

### **Finânsjes**

De begroting en de verschillende Rijksbijdragen (CDOKE, Spuk Energiearmoede) zijn leidend. Er worden op dit moment geen extra middelen van de Raad gevraagd.

### **Ynwenners- en oerheidspartisipaasje**

Bij het vaststellen van de Duurzaamheidsagenda en de daarin opgenomen doelstellingen heeft uitgebreid participatie plaatsgevonden. De evaluatie geeft een feitelijke weergave weer van de uitvoering van de duurzaamheidstaken.

### **Kommunikaasje**

Over de evaluatie van de Duurzaamheidsagenda en het vervolg daarop, wordt op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd.

### **Yntegraliteit**

Bij de evaluatie zijn diverse afdelingen betrokken.

### **Previnsje**

Niet van toepassing.

### **Gearwurking**

Niet van toepassing.

### **Ferfolchtrajekt**

De uitvoering van de Duurzaamheidsagenda wordt verder programmatisch vormgegeven.

### **Evaluaasje**

In 2030 zal de volgende evaluatie van de Duurzaamheidsagenda plaatsvinden.

**Opiniërende vragen**

Het college vraagt de raad zich in ieder geval uit te laten over de volgende vragen:

- Kan de raad zich vinden in de conclusies die worden getrokken in de evaluatie op het gebied van de energietransitie, duurzame mobiliteit, circulaire economie, biodiversiteit en klimaatbestendigheid?
- Is de raad het met het college eens dat het op basis van deze evaluatie niet nodig is de doelen uit de Duurzaamheidsagenda bij te stellen?

Burgum, 25 november 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

burgemeester,

dhr. drs. J. Krul

mevr. C. Schokker-Strampel